

แนวปฏิบัติที่ดีการประกันคุณภาพการศึกษา

การกำกับและติดตามคุณภาพตามตัวบ่งชี้

การกำกับติดตามคุณภาพเป็นกระบวนการภายในในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการกำกับและติดตามเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนพัฒนาคุณภาพที่กำหนด ทำให้ทราบถึงระดับความสำเร็จหรือการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานที่กำหนดไว้ และเป็นข้อมูลสำหรับคาดการณ์แนวโน้มของผลการดำเนินงาน ตลอดจนทบทวน วิเคราะห์ และปรับปรุงการดำเนินงาน ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษาได้จัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของส่วนงานต่างๆ และสรุปเป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการกำกับและติดตามคุณภาพตามตัวบ่งชี้ ดังนี้

แนวปฏิบัติที่ดีการกำกับติดตามคุณภาพ

1. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมิน การวัด และการจัดเก็บข้อมูลให้ตรงกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดผู้รับผิดชอบตัวบ่งชี้ อาจกำหนดเป็น 3 ระดับ คือ
 - ๑. คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) ทำหน้าที่วางแผนและดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด
 - ๒. ผู้กำกับดูแลตัวบ่งชี้ ควรเป็นผู้บริหารที่รับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้ ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย วางแผน ควบคุม กำกับติดตาม และส่งเสริมการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้
 - ๓. ผู้รับผิดชอบ มีหน้าที่ดำเนินงานหรือประสานงานการดำเนินการ จัดเก็บและรายงานผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้
3. กำหนดค่าเป้าหมายผลการดำเนินงานของแต่ละตัวบ่งชี้ โดยพิจารณาจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา หรือเทียบเคียงกับเกณฑ์มาตรฐานหรือผลการดำเนินงานของหน่วยงานอื่น ควรเป็นเป้าหมายที่เหมาะสม ทำหาย แต่มีความเป็นไปได้ที่จะบรรลุผล ค่าเป้าหมายการดำเนินงานไม่ควรต่ำกว่าผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา และควรเป็นการกำหนดร่วมกันของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง และแจ้งให้ทราบทั่วกันตั้งแต่ต้นปีการศึกษา
4. กำหนดรอบการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ อาจให้รายงานทุก 3 เดือน หรือกำหนดให้รายงานรอบ 6 เดือน รอบ 9 เดือน และรอบ 12 เดือน
5. กำหนดแบบรายงานผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ ซึ่งควรประกอบด้วยกรรายงานผลการดำเนินงาน การบรรลุเป้าหมาย คະแนนที่ได้เทียบกับเกณฑ์การประเมิน ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ปัญหา นอกจากนั้นอาจใช้สัญลักษณ์สีแสดงความก้าวหน้าของผลการดำเนินงาน โดยอาจแสดงตามการบรรลุเป้าหมาย หรือคะแนนการประเมินตามเกณฑ์

6. รายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานต่อผู้บริหาร และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะคณะกรรมการประจำส่วนงาน ตามเวลาที่กำหนดไว้ เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงาน และให้ความเห็นในการพัฒนาการดำเนินงาน โดยเฉพาะตัวบ่งชี้ที่ยังไม่ได้ดำเนินการหรือดำเนินการยังไม่ครบถ้วน หรือมีผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การกำกับติดตามและรายงานผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ให้ประสบความสำเร็จ ต้องเกิดจากความเข้าใจ ความตระหนัก ในความสำคัญของการประกันคุณภาพ และความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ดังนี้

1. ผู้บริหารให้ความสำคัญและมีนโยบายที่ชัดเจนในการดำเนินงาน และให้การสนับสนุน
2. ผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในระบบและกลไกการประกันคุณภาพ ตลอดจนตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามความรับผิดชอบ
3. ผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจความจำเป็นและประโยชน์ของการกำกับ ติดตาม และการรายงานผลการดำเนินงาน รวมถึงการนำข้อมูลผลการดำเนินงานไปใช้ในการพัฒนางานที่รับผิดชอบ และให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลผลการดำเนินงาน

ปัจจัยเสริมความสำเร็จ

นอกจากปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวบุคคลที่จะทำการกำกับติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จแล้ว ยังมีปัจจัยที่ช่วยเสริมให้การดำเนินงานมีความสะดวกและสำเร็จ ได้แก่

1. พัฒนาและจัดการข้อมูลสารสนเทศให้มีความถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน โดยเฉพาะฐานข้อมูลด้านงานวิจัยของบุคลากร

ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ ฐานข้อมูลนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา และฐานข้อมูลบุคลากร ซึ่งจำเป็นต้องใช้ประกอบในการวิเคราะห์ และรายงานผลการดำเนินงานตัวบ่งชี้ข้างต้น

2. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล การจัดเก็บเอกสารหลักฐาน และการรายงานผล

QA ใน มจพ.

ความคืบหน้าโครงการนำร่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรตามแนวทาง AUNQA

ตามที่เครือข่ายประกันคุณภาพการศึกษา 3 มหาวิทยาลัย (มจพ. มศว และ มทร.ธัญบุรี) ได้ร่วมกันดำเนินการโครงการนำร่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร ตามแนวทางการประกันคุณภาพของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUNQA) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ โดยได้รับการรับรองคุณภาพจาก AUNQA เป็นการเตรียมเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เครือข่ายประกันคุณภาพ 3 มหาวิทยาลัย ได้ร่วมกันจัดกิจกรรมดังนี้

1. การบรรยาย เรื่อง ระบบประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน เมื่อวันที่ 13 ก.ย. 2556 โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เป็นเจ้าภาพ

2. การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์การประเมิน และการประเมินตนเองตามแนวทางของ AUNQA ให้กับหลักสูตรที่เข้าร่วมโครงการ เมื่อวันที่ 30 พ.ย. และวันที่ 1 ธ.ค. 2556 และวันที่ 8 ก.พ. 2557 โดยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นเจ้าภาพ

3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การดำเนินงานของหลักสูตรที่ได้รับการประเมินจาก AUNQA ไปแล้ว ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัดโดย มจพ. เมื่อวันที่ 11 ก.พ. 2557 และในวันที่ 27 มี.ค. 2557 จะเป็นประสบการณ์ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จัดโดย มศว

ในส่วนของมหาวิทยาลัยมีหลักสูตรที่เข้าร่วมโครงการ 3 หลักสูตร คือ หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมการผลิต คณะวิศวกรรมศาสตร์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ และ หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี และกระบวนการ บัณฑิตวิทยาลัยวิศวกรรมศาสตร์นานาชาติ สิรินคร ไทย-เยอรมัน ระหว่างนี้แต่ละหลักสูตรกำลังอยู่ระหว่างการเขียนรายงานการประเมินตนเอง และพัฒนาในส่วนที่ยังไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของ AUNQA ซึ่งมหาวิทยาลัยได้จัดประชุมทำความเข้าใจ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานระหว่างหลักสูตรทั้ง 3 หลักสูตรที่เข้าร่วมโครงการเป็นระยะ โดยกำหนดจะขอรับการประเมินจาก AUNQA ในปี พ.ศ.2558

แวดวง QA

ความคืบหน้าการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่

ตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้เผยแพร่ และรับฟังข้อเสนอแนะร่างตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ ที่จะใช้ประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559-2563 ไปแล้ว มหาวิทยาลัยได้ให้ความเห็นผ่านทางกลุ่มเสวนาประกันคุณภาพการศึกษา (QA Forum) ของที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ) และคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา ของที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (ทอสมก) ระหว่างนี้ สมศ. อยู่ระหว่างการทบทวนตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน ข่าวอย่างไม่เป็นทางการทราบว่าตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่ไม่น่าจะเปลี่ยนแปลงจากร่างที่เผยแพร่ก่อนหน้านี้ แต่อาจมีการปรับรายละเอียดและเกณฑ์การประเมินบางส่วน คาดว่า จะมีความชัดเจนมากขึ้นในเดือนเมษายนนี้

ตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในรอบใหม่

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้พัฒนาตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 ปกติ สกอ. จะพัฒนาตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินใหม่ทุก 3 ปี แต่เนื่องจากในการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ได้ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายในเป็นตัวบ่งชี้หนึ่งในการประเมิน สกอ. จึงได้ยืดระยะเวลาการใช้ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินออกไป ขณะนี้ สกอ. โดยคณะกรรมการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา อยู่ระหว่างการพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินใหม่ ความคืบหน้าที่ได้รับทราบ การประเมินคุณภาพภายในรอบใหม่จะลงถึงการประเมินในระดับหลักสูตร ซึ่งคาดว่าจะสามารถเผยแพร่และทำประชาพิจารณ์ได้ในเดือนเมษายน 2557 ความคืบหน้าจะนำมาแจ้งให้ทราบต่อไป